

fra Andrija Jelčić

GVARDIJAN NA ŠIROKOM BRIJEGU

Čovjek u životu vidi dosta različitih krajolika i mjesta. Izvanjska ljepota krajolika, veličina, društvena i gospodarska klima određenih gradova i sela važni su čimbenici prema kojima procjenjujemo kvalitetu života, ali iskustveno znamo da nije sve u tome. Bez obzira koliko vanjski uvjeti bili dobri ili loši, uvijek mjesto vežemo uz sebe, svoje osjećaje i doživljaje.

Mjesto rođenja i odrastanja, mjesto školovanja, osobnoga sazrijevanja i susreta; mjesto rastanka od najbližih i nade u ponovni susret; mjesto pripadnosti i povjerenja kroz prva prijateljstva; mjesto bliskosti i ljubavi, ali i susreta s Drugim koji preobražava život. Zar sama pomisao na takva mjesta ne budi mnoštvo emocija i dubokih unutarnjih stanja?

Možda ta mjesta objektivno nisu ni najljepša ni najbolja, ali su naša – toliko naša da u njima cijelim svojim bićem prepoznamo pripadnost i vlastiti izvor. I upravo zato te stvarnosti nisu samo „zemaljske“, nego u sebi nose i trag vječnoga smisla.

Uzvisine su odvjeka bile tumačene kao mjesta posebne Božje objave. Tako uzvisine ili brjegovi isprepliću patnju i žrtvu kroz spasenje i ljubav koja preobražava. Naš je fra Andrija doista obilježen jednim brijegom. Rođen u selu Stubica,

*fra Andrija Jelčić i fra
Celestin Raguž na rijeci*

fra Andrija na
sprovodu

pučku školu završio u Trebižatu te po završetku odlazi u franjevačku klasičnu gimnaziju na Širokom Brijegu.

Upravo na Brigu, kako tamošnji ljudi od starina nazivaju brijeg koji bijaše kolijevka hercegovačkih franjevaca, fra Andrija otkriva sjeme poziva te svoju želju izražava ocu provincijalu. Provincijal daje nalog da se primi u sjemenište. Od toga trenutka na fra Andriju možemo primijeniti čuvenu prispodobu o sijaču: „Neko napokon pade u dobru zemlju i dade plod, razraste se i razmnoži, te donese: jedno tridesetostruko, jedno šezdesetostruko, jedno stotostruko“ (Mk 4,8). Mjesto promišljanja i onih najdubljih molitava, prvih kriza i bratskih dinamika, tolikih radosti i tolikih tuga doživotno će obilježiti fra Andriju. Brig je, ta *plava skamenjena vječnost*, u našem bratu toliko tinjao da je u njegovu okrilju htio više puta podići svoj šator i prisloniti glavu.

Fra Andrija prvu službu u Provinciji obnaša na Brigu. Nakon kratkoga boravka u Mostaru i na Humcu, fra Andrija izražava generalnom vizitatoru svoje želje među kojima je i ona da se vrati na Brig za župnoga vikara. Nakon Jablanice i Bukovice postaje župnik u Čapljini. Nakon godina provedenih u Čapljini, naš brat piše pismo provincijalu u kojem izražava svoju skromnu želju da bi želio premještaj na Brig za kapelana. Odlukom Provincije vraća se na Široki Brijeg 1943. godine za vikara i pomoćnika župnika, te je na stogodišnjem svečanom kapitolu u čast jubileja Provincije određen za gvardijana i župnika. U *susjedstvu neba* naš je brat prepoznao iskonsku točku koja ga je od mladenačkih dana vezala uz Krista, mučenoga, umrloga i uskrsloga.

Za vrijeme studija u Breslau, tamošnji provincijal fra Andriju opisuje kao draga i dobra subrata te izrazito pobožna, skromna i vrijedna oca. Njegova pobožnost i dobrota pratit će ga cijeloga života. Za vrijeme pastoralnoga djelovanja

fra Andrija je omiljeni duhovnik mnogih. Svoju dobrotu nije ograničavao ni na nacionalnost, ni na vjeru. Postoje brojna svjedočanstva za vrijeme djelovanja u Čapljini koja svjedoče o njegovoj dobroti i suradnji s Bošnjacima i Srbima, tj. muslimanima i pravoslavicima. O njegovoj dobroti pišu i tadašnji kolege i đaci koji svjedoče kako u trenutku ratnih zbivanja on nije vjerovao kako bi itko učinio išta našao njegovoj subraći i njemu. Naš je brat, živeći i svjedočeći svoje franjevaštvo, nadilazio sve orijentacije i ideologije htijući biti svakome brat iskazujući Kristovu ljubav po uzoru na serafskoga oca Franju. U svome svećeničkom poslanju vjerno je svjedočio istine vjere i moralne poduke. Svoje svjedočenje živio je i navijestao životom čuvajući i vršeći Riječ života.

Našega brata i Brig vezala su brojna sjećanja i životni doživljaji, no jedan se posebno izdvaja svojom težinom i neizrecivošću. Tijekom hladnih veljačkih dana 1945. godine, zbog granatiranja, osmorica fratara zajedno s đacima i nekolicinom župljana sklonili su se u fratarsku hidrocentralu. Nakon što je pucnjava utihnula, ujutro 8. veljače vratili su se na Brig. Ondje ih je dočekala brojna vojska, vojna vozila i mnoštvo oružja. Nakon pogrdna izrugivanja đaci i župljani bili su pušteni, dok su fratri ostali zarobljeni.

Fra Andrija se i u tom trenutku pokazuje kao čovjek vjere. Đaci su zapamtili da mu je po dolasku i zarobljavanju prva želja bila ući u crkvu. Uspio je izmoliti da ga partizani puste kako bi provjerio stanje Presvetoga sakramenta. Vjerni nasljedovatelj sv. Franje Asiškoga, brat malen, ali duboko oblikovan prisutnošću živoga Krista, ostao je do kraja života revni služitelj oltara i čovjek velike ljubavi prema Presvetom sakramentu. Teško je opisati osjećaje koji su ga pratili tijekom njegova posljednjeg boravka na Brigu.

Za njega je mjesto poziva i duhovnoga rasta, mjesto osobnih susreta s Kristom, postalo i mjesto vlastitoga križnog puta. Po povratku iz hidrocentrale naoružana vojska odvela je skupinu fratara u smjeru Splita te ih pogubila na do danas nepoznatom mjestu. Posmrtni ostaci našega brata još uvijek nisu pronađeni, premda postoje tvrdnje da je ubijen u Posušju ili na području između Imotskoga i Splita, u blizini Zagvozda.

Jedno je ipak sigurno: sjeme nije umrlo. Ono i dalje živi, raste i donosi obilat rod.

„Mi rastat ćemo se tuđi jedan drugom.

Ja umrijet ću. Brijeg se neće maći,

Ta plava skamenjena vječnost.“ (A. B. Šimić, *Pjesma jednom brijegu*)

Gospodine, usliši naše smjerne molitve za slugu tvoga fra Andriju, koji je u svećeničkom i redovničkom životu iz ljubavi prema Kristu pošao putem savršenog predanja. Daj da se o Kristovu slavnom dolasku raduje i zajedno sa svom redovničkom braćom uživa blaženstva tvoga kraljevstva. Učvrsti srca svojih vjernih i ojačaj nas snagom svoje milosti da trajno budemo pobožni i iskreni u uzajamnoj ljubavi. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

fra Lucijan Zeljko

SLUGA BOŽJI FRA ANDRIJA TOPIĆ I 49 BRAĆE

SVJEDOCI VJERE

Zagreb, 2026.